

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. M.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. V. J., advokátkou v P., proti odporkyňi **Ž. S. S. A.**, B., IČO : X., **o neplatnosť skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde v Poprade pod sp.zn. 11 C 28/03, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. marca 2007, sp.zn. 5 Co 115/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. marca 2007, sp.zn. 5 Co 115/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Poprade rozsudkom z 10. novembra 2006 č.k. 11 C 28/03 – 180 (v poradí druhým) zamietol návrh navrhovateľa na určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, ktorú mu dala odporkyňa listom zo dňa 23.11.2002 podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že navrhovateľ bol zamestnaný u odporkyne na základe pracovnej zmluvy zo dňa 31.7.1970 a pracovnej zmluvy zo dňa 1.10.1971. V zmysle dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 18.1.1995 bol navrhovateľ zaradený odo dňa 1.2.1995 do funkcie R. v R. D. v P.. Listom zo dňa 23.11.2002 odporca rozviazal s navrhovateľom pracovný pomer výpoveďou v zmysle § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce, pretože z vlastnej viny v dôsledku škodlivého nadužívania alkoholu na základe „Zápisu z jednania železničnej lekárskej komisie“ zo dňa 28.10.2002 stratil dlhodobu spôsobilosť vykonávať práce v aktívnej doprave, t.j. aj dovtedajšiu funkciu R.. Zo zápisu z jednania Železničnej lekárskej poradnej komisie zo dňa 28.10.2002 súd dospel k záveru, že navrhovateľ nebol spôsobilý vykonávať prácu v aktívnej službe. Pri úvahe, či zdravotný stav

navrhovateľa bol hodnotený podľa lekárskeho posudku, vychádzal zo skutočnosti, že smernica o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov železnice presne vymedzovala náležitosti, ktoré pre odvetvie železníc má spĺňať lekársky posudok na hodnotenie zdravotného stavu zamestnanca. V zmysle záverov vyjadrených v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp.zn. 3 Cdo 150/2005, ustálil, že zdravotnú spôsobilosť na prácu pre účely pracovnoprávných vzťahov posudzuje a posudok o zdravotnej spôsobilosti vydáva ošetrojúci lekár zamestnanca. V danom prípade lekársky posudok, ktorého závery si osvojila železničná lekárska komisia, bol vystavený MUDr. G. – ošetrojúcou lekárkou navrhovateľa a preto spĺňal všetky náležitosti. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 20. marca 2007, sp.zn. 5 Co 115/2006 rozsudok okresného súdu zmenil a určil, že výpoveď daná navrhovateľovi listom odporkyne zo dňa 23.11.2002 je neplatná. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 22 233,-- Sk do troch dní. Mal za to, že súd prvého stupňa, napriek doplneniu dokazovania, vec nesprávne právne posúdil. Odporca sa síce snažil preukázať, že zápisu z jednania železničnej poradnej komisie, zo dňa 28.10.2002, predchádzalo vyšetrenie navrhovateľa u ošetrojúcej lekárky MUDr. G., (ktorá vydala lekársky posudok dňa 17.10.2002 a nie 17.11.2001 alebo 17.10.2005 ako nesprávne v odôvodnení rozsudku uviedol odvolací súd) so záverom, že navrhovateľ nie je svojím celkovým telesným a duševným stavom spôsobilý konať doterajšiu prácu (nie dlhodobo nespôsobilý), avšak tento lekársky posudok nebol podkladom skončenia pracovného pomeru s navrhovateľom, ale tým bol „Zápis z jednania železničnej lekárskej komisie“ zo dňa 28.10.2002. Odporca vo výpovedi si osvojil právo konštatovať, že navrhovateľ stratil dlhodobú spôsobilosť vykonávať práce v aktívnej doprave. Takýto záver však nebol konštatovaný ani v zápise z jednania železničnej poradnej komisie zo dňa 28.10.2002 a ani v lekárskom posudku MUDr. G.. Odporca sa tak vyjadril k „dlhobovej“ strate zdravotnej spôsobilosti zamestnanca (navrhovateľa), ku ktorej môže dôjsť dlhotrvajúcou dočasnou práceneschopnosťou, ale aj závažným poškodením zdravia, ktoré skutočnosti u navrhovateľa neboli podľa záveru odvolacieho súdu vôbec osvedčené a zo strany odporkyne preukázané. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa, ktorá ho s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nesúhlasila s rozhodnutím krajského súdu, ako aj dôvodmi, uvedenými

v písomnom vyhotovení jeho rozhodnutia. Vytýkala odvolaciemu súdu, že vykonané dokazovanie nesprávne posúdil, resp. dôkazy, ktoré vykonal a výsledky ktorých menia skutkový stav, nepojal do odôvodnenia rozhodnutia a nezaoberal sa nimi v dostatočnom rozsahu. Trvala na tom, že výpoveď daná navrhovateľovi podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka je platná. Ona bola povinná konať v súlade s jednoznačným konštatovaním lekárskej poradnej komisie. V prípade, ak by ponechala navrhovateľa v jeho dovtedajšej funkcii R., pripustila by riziko všeobecného ohrozenia.

Navrhovateľ považoval napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za správne a preto navrhol „rozsudok odvolacieho súdu potvrdiť“. V celom rozsahu súhlasil s odôvodnením rozhodnutia súdu druhého stupňa, ktorý vec správne právne posúdil a dôsledne a podrobne sa oboznámil so všetkými dôvodmi, ktoré sa vzťahovali na neplatnosť výpovede z pracovného pomeru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie odporkyne je podané opodstatnene.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008 (ďalej len O.s.p.) dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto väd nebola v dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v dovolacom konaní.

Podľa názoru odporkyne rozsudok odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a určil, že výpoveď daná navrhovateľovi listom zo dňa 23.11.2002 je neplatná, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, čo je dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V zmysle § 61 a nasl. Zákonníka práce v znení platnom a účinnom ku dňu 23.11.2002, výpoveď je jednostranný adresovaný právny úkon, ktorý nadobúda právne účinky doručením druhému účastníkovi bez ohľadu na jeho vôľu. Platnosť výpovede nemožno viazať na splnenie podmienky. Výpovedný dôvod, ktorý uplatňuje zamestnávateľ, a to len z taxatívne vymenovaných dôvodov (§ 63 ods. 1 Zákonníka práce), treba uviesť tak, aby bolo zrejmé, aký je skutočný dôvod výpovede. Zamestnávateľ je povinný výpovedný dôvod vymedziť skutkovo tak, aby nebol zameniteľný s iným výpovedným dôvodom. Výpovedný

dôvod je skutkovo vymedzený vo výpovedi nezameniteľným spôsobom iba vtedy, ak sú vo výpovedi skutkové okolnosti výpovedného dôvodu uvedené tak, že vo svojom súhrne tvoria skutok nezameniteľný s inými skutkami.

Podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce v znení platnom a účinnom ku dňu 23.11.2002, zamestnávateľ mohol dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodu, ak zamestnanec vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku alebo rozhodnutia orgánu štátnej zdravotníckej správy alebo rozhodnutia orgánu sociálneho zabezpečenia, dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, alebo ak ju nesmie vykonávať pre chorobu z povolania alebo pre ohrozenie touto chorobou alebo ak dosiahol na pracovisku najvyššiu prípustnú expozíciu, určenú záväzným posudkom príslušného orgánu na ochranu zdravia.

Dôvodom pre uplatnenie výpovede zo strany zamestnávateľa je dlhodobá strata zdravotnej spôsobilosti zamestnanca na rozdiel od dočasnej práceneschopnosti, ktorá naopak chráni zamestnanca pred výpoveďou zo strany zamestnávateľa. Dlhodobe nespôsobilým vykonávať doterajšiu prácu je zamestnanec nielen vtedy, ak zákon zakazuje, aby vykonával určitú prácu, ktorú nemôže dlhodobo vykonávať, ale aj vtedy, ak podľa lekárskeho posudku s ohľadom na svoj zdravotný stav, nemôže vykonávať určitú prácu, ktorá bola dohodnutá v pracovnej zmluve. Dlhodobá strata zdravotnej spôsobilosti môže však vzniknúť aj v krátkom čase v závislosti od závažnosti poškodenia zdravia zamestnanca. Táto dlhodobá strata zdravotnej spôsobilosti pre výkon práce zo strany zamestnanca musela byť však podložená lekárskeho posudkom či rozhodnutím orgánu zdravotnej správy, resp. posudkom komisie sociálnej poisťovne. Až novelou Zákonníka práce účinnou od 1.9.2007, vykonanou zákonom č. 348/2007 Z.z., bolo znenie výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. c/, zmenené v tom znení, že „zamestnanec vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu“, t.j. rozhodnutie orgánu zdravotnej správy, resp. posudok komisie sociálnej poisťovne, boli z tohto zákonného znenia vypustené, čo je v súlade so záverom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 150/2005, ktorý v svojom odôvodnení uzavrel, že posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu pre účely pracovnoprávných vzťahov posudzuje a posudok o zdravotnej spôsobilosti vydáva ošetrojúci lekár zamestnanca. Na to, aby lekárskeho posudok mal pracovnoprávne účinky nielen na účely preradenia na inú prácu, ale aj pre výpoveď zo strany zamestnávateľa podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce, je potrebné, aby zdravotný stav posudzovaného zamestnanca bol objektívne zistený a aby bol v lekárskom posudku konkrétne vyjadrený.

Lekárske odporúčania nespĺňajú požiadavky na lekársky posudok. Lekársky posudok by mal obsahovať aj poučenie o odvolaní. Z povahy veci vyplýva, že takýto lekársky posudok musí byť vydaný pred daním výpovede z pracovného pomeru, a jeho absenciu nemožno nahradiť napr. znaleckým posudkom o zdravotnom stave zamestnanca vykonaným v súdnom konaní. Na druhej strane, ak zdravotný posudok bol vydaný v súlade s právnymi predpismi, nepodlieha z hľadiska svojho obsahu preskúmaniu súdom v konaní začatom na návrh zamestnanca podľa § 77 a nasl. Zákonníka práce a súd z takéhoto rozhodnutia vychádza (§ 135 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd založil svoj právny záver na výklade obsahu výpovede, ktorý nemá opodstatnenie z logického hľadiska s prihliadnutím na vzájomnú väzbu skutkov uvedených vo výpovedi z pracovného pomeru. Vo výpovedi danej navrhovateľovi dňa 23.11.2002 (č.l. 8 spisu) je skutkovo nezameniteľne uvedené, že odporkyňa podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce rozviazala pracovný pomer s navrhovateľom výpoveďou, pretože navrhovateľ z vlastnej viny v dôsledku škodlivého nadužívania alkoholu na základe „zápisu z jednania železničnej lekárskej komisie“ zo dňa 28.10.2002 stratil dlhodobú spôsobilosť vykonávať práce v aktívnej doprave, t.j. aj doterajšiu funkciu R.“. Z uvedeného zápisu vyplýva, že železničná lekárska poradná komisia konštatovala zdravotný stav navrhovateľa, ktorý vyplýval z iných odborných vyšetrení, okrem iného i z lekárskeho posudku MUDr. G., a teda skutkovým dôvodom výpovede bola dlhodobá strata spôsobilosti vykonávať prácu dohodnutú v pracovnej zmluve a to prácu R.. Treba uviesť, že na výkon tejto práce sú kladené i zvýšené zdravotné požiadavky. V tomto smere formalistický, zužujúci výklad obsahu výpovede, daný odvolacím súdom, že „výpoveď bola daná na základe zápisu z jednania železničnej lekárskej komisie a nie lekárskeho posudku“, nie je správny. Lekársky posudok MUDr. G., ošetrojúcej lekárky navrhovateľa, vystavený na žiadosť zamestnávateľa a obsahujúci i poučenie o odvolaní, je konštatovaním zdravotného stavu navrhovateľa so záverom o jeho nespôsobilosti vykonávať doterajšiu prácu. Ako taký je dostačujúcim podkladom o oprávnenosti uplatneného výpovedného dôvodu zo strany zamestnávateľa v zmysle § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce.

Z dôvodov uvedených vyššie je zrejmé, že dovolanie odporkyne bolo opodstatnené, lebo smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol založený na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odvolací súd sa pre svoj odlišný právny názor, na rozdiel od záverov súdu prvého stupňa, ktorý sa zaoberal platnosťou výpovede i z hľadiska

hmotnoprávnej podmienky uvedenej pre platnosť výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce, v § 63 ods. 2 Zákonníka práce, touto skutočnosťou nezaoberal. Nezistil tak dostatočne skutkový stav v tom smere, či odporkyňa túto hmotnoprávnu podmienku, na ktorú sa viaže platnosť výpovede, splnila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto tento rozsudok zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., keď odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia, nezistil dostatočne skutkový stav, a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Právny názor vyslovený v tomto rozsudku je záväzný (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková